

Šesnaestokanalni data loger, aplikativni softver

Kričak Lazer, Rikalo Aleksandar, Negovanović Milanka, Mitrović Stojan

Дигитални репозиторијум Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду

[ДР РГФ]

Šesnaestokanalni data loger, aplikativni softver | Kričak Lazer, Rikalo Aleksandar, Negovanović Milanka, Mitrović Stojan | TR33003 | 2015 |

<http://dr.rgf.bg.ac.rs/s/repo/item/0004114>

Дигитални репозиторијум Рударско-геолошког факултета
Универзитета у Београду омогућава приступ издањима
Факултета и радовима запослених доступним у слободном
приступу. - Претрага репозиторијума доступна је на
www.dr.rgf.bg.ac.rs

The Digital repository of The University of Belgrade
Faculty of Mining and Geology archives faculty
publications available in open access, as well as the
employees' publications. - The Repository is available at:
www.dr.rgf.bg.ac.rs

РУДАРСКО-ГЕОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
Србија, 11000 Београд, Ђушина 7
Тел: 011 · 3219-101, Факс: 011 · 3235-539
www.rgf.bg.ac.yu e-mail: dekan@rgf.bg.ac.yu

FACULTY OF MINING AND GEOLOGY
University of Belgrade
Serbia, 11000 Belgrade, Dusina 7
Tel: +381 11 3219-101, Fax: +381 11 3235-539
www.rgf.bg.ac.yu e-mail: dean@rgf.bg.ac.yu

ТЕХНИЧКО РЕШЕЊЕ

ШЕСНАESTОКАНАЛНИ ДАТА ЛОГЕР, АПЛИКАТИВНИ СОФТВЕР

(Техничко решење - M85)

**Аутори техничког решења: Лазар Кричак, Александар Рикало,
Миланка Неговановић, Стојан Митровић**

Београд, децембар 2015. год.

РУДАРСКО-ГЕОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ
Србија, 11000 Београд, Ђушина 7
Тел: 011 · 3219-101, Факс: 011 · 3235-539
www.rgf.bg.ac.yu e-mail: dekan@rgf.bg.ac.yu

FACULTY OF MINING AND GEOLOGY
University of Belgrade
Serbia, 11000 Belgrade, Dusina 7
Tel: +381 11 3219-101, Fax: +381 11 3235-539
www.rgf.bg.ac.yu e-mail: dean@rgf.bg.ac.yu

ТЕХНИЧКО РЕШЕЊЕ

ШЕСНАСТОКАНАЛНИ ДАТА ЛОГЕР, АПЛИКАТИВНИ СОФТВЕР

Рађено у оквиру Пројекта Министарства просвете, науке и технолошког развоја

**TP 33003: Вишенаменски аутономни систем за даљинско праћење
параметара стања у рудницима и окружењу**

**Аутори техничког решења: Лазар Кричак, Александар Рикало,
Миланка Неговановић, Стојан Митровић**

**Примена: Лабораторији за бушење, минирање и специјална минирања,
Лабораторији за сеизмуку минирања, Центар за минирање, Универзитет у
Београду, Рударско – геолошког факултета, Coda Informacione tehnologije
d.o.o, Београд**

ШЕСНАСТОКАНАЛНИ ДАТА ЛОГЕР, АПЛИКАТИВНИ СОФТВЕР

(Техничко решење - M85)

Аутори техничког решења: Лазар Кричак, Александар Рикало,
Миланка Неговановић, Стојан Митровић

Област технике:

Праћење ефеката минирања се односи на област технике F 42 C 15/40 по Међународној класификацији патената.

Технички проблем:

При производним процесима различитих врста постоји стална потреба за повећањем продуктивности уз смањење трошкова производње. Сваки процес прати и стварање услова за високу безбедности при раду и заштиту животне средине. Повећањем динамике производње, намећу се све обимнији задаци које људство треба да испуни, при чему се све мање оставља простор за детаљно планирање и припрему одређених процеса. Континуалним праћењем појединих процеса и прикупљањем података у јединствену базу, омогућава се одређивање корелација између појединих параметара при чему се поједностављује процес планирања и пројектовања одређених процеса. Аутоматизован рад уређаја за аквизицију, као и могућност даљинско прикупљања очитаних података, представља савремен приступ при ком се повезују проблеми одређених производних процеса као што су процес експлоатације минералних сировина са савременом технологијом из области електронике и програмирања.

Стање технике:

Напредна технологија посебно из области електронике омогућила је да се на брз и једноставан начин набаве електронске компоненте за израду дата логера одређених карактеристика на које се могу прикачiti различите врсте сензора. На тај начин је могуће пратити различите величине у исто време (на заједничкој временској оси). Данас постоје у свету различите компаније које се баве производњом различитих врста компоненти и уређаја за праћење различитих параметара. На тај начин се добијају резултати који могу применети за успостављање различитих врста корелација између мерених величина и дефинисање стања одређених производних система. Наведени дата логери даље

могу бити и бежично спрегнути у јединствени систем за праћење параметара стања и пренос података на даљину.

Опис техничког решења:

Шеснаестоканални дата логер представља вишенаменски уређај за праћење промена параметара стања карактеристичних за руднике и непосредно окружење са могућношћу једноставног прикључења већег броја аналогних или дигиталних сензора. Интегрисањем одређених врста сензора и једноставним софтверским сетовањем параметара, омогућава се континуално праћење промене вредности појединачних параметара стања.

Опис цртежа

Техничко решење детаљно је приказано на нацрту у којем:

- Слика 1 – представља приказ шеснаестоканалног дата логера
- Слика 2 – представља приказ дигиталног троаксијалног акцелерометра
- Слика 3 – представља приказ једноаксијалног акцелерометра
- Слика 4 – представља приказ микрофона
- Слика 5 – представља изглед главног прозора софтвера
- Слика 6 – представља изглед прозора софтвера за подешавање дата логера
- Слика 7 – представља изглед прозора за преглед снимљеног сигнала

Шеснаестоканални дата логер напаја се из сопствене пуњиве батерије напона 6V и на њега се може прикључити до шеснаест сензора истовремено. Сензори се могу напајати интерним напајањем од 5 V или сопственим екстерним напајањем. Повезивање сензора на уређај врши се помоћу коаксијалних водова или уплетених парица. Напајање се обезбеђује посебним водовима. Приказ шеснаестоканалног дата логера дат је на слици 1.

Мултифункционалност уређаја огледа се у могућности повезивања различитих врста сензора као што су: сензори помераја, температуре, влажности, сензори убрања (акцелерометри), концентрације различитих гасова, нивоа буке, осветљености итд.

На тај начин је омогућено да на лицу места, применом различитих сензора, могу да се опажају више различитих величина у исто време (на заједничкој временској оси).

На сликама 2, 3, 4 дат је приказ дигиталног троаксијалног акцелерометра, једноаксијалног акцелерометра и микрофона, који се могу прикачiti на логер. Добијени резултати могу послужити за успостављање различитих врста корелација и одређивање техничко-технолошких карактеристика производних система предметног рудника.

Апликативни софтвер за управљање и конфигурисање 16-то каналног дата логера

Конфигурација уређаја врши се бежично, са персоналног рачунара опремљеног RF модемом. Апликативни софтвер за управљање и конфигурисање 16-то каналног дата логера написан је у програмском језику C++ уз употребу FLTK, OpenGL и OpenAL библиотека. Ове библиотеке постоје под LGPL лиценцом, што значи да се могу користити и редистрибуирати без накнаде, што целокупан софтвер ослобађа почетних трошкова. Програм се може превести за Windows и Linux оперативне системе и нису потребне додатне компоненте за његов рад. Софтером се врши подешавање тригера за сваки канал посебно, као и фреквенција узорковања и остали параметри мерења. На слици 5 представља изглед главног прозора софтвера. Кликом на дугме за конфигурацију на главном прозору, отвара се прозор за подешавање логера. Могуће је подесити фреквенцију узорковања, број канала, и изабрати сензоре који ће бити закачени на исте.

За сваки сензор могуће је дефинисати тригер, тј. интервал у коме ће логер снимати податке.

Путем главног прозора софтера могуће је стартовати мерење у реалном времену логера. На слици 5 приказан је изглед главног прозора софтера, док слика 6 представља приказ изгледа прозора софтера за подешавање дата логера.

Преглед снимљених података

Податке које је логер снимио на CD картицу могу се отворити опцијом на главном прозору. Том приликом се отвара графички приказ података са основним опцијама за преглед. Постоје и опције за извоз података у MS Excel и WAV формате, као и у текстуални фајл. Изглед прозора за преглед снимљеног сигнала приказан је на слици 7.

Предност мултифункционалног уређаја

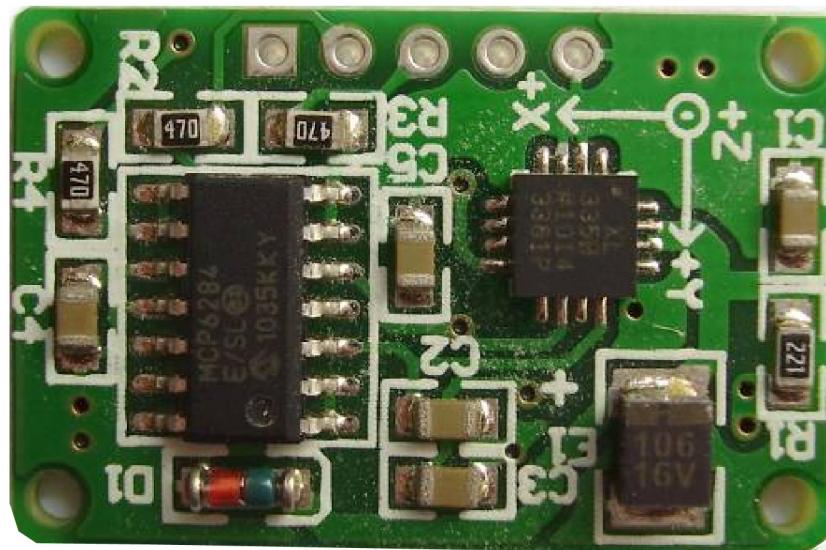
Предност мултифункционалног уређаја је у стварању новог производа који на тржишту треба да да пун допринос у експлоатацији минералних сировина и заштити радне средине, што се огледа кроз повећану безбедност и поузданост у раду, снижење негативних утицаја минирања, повећање ефективности радова, смањење трошкова.

Уштеда се огледа у постизању жељених ефеката експлоатације са уважавањем постојећих граничних вредности за евентуалне штетне утицаје на чије стварање би експлоатација могла утицати.

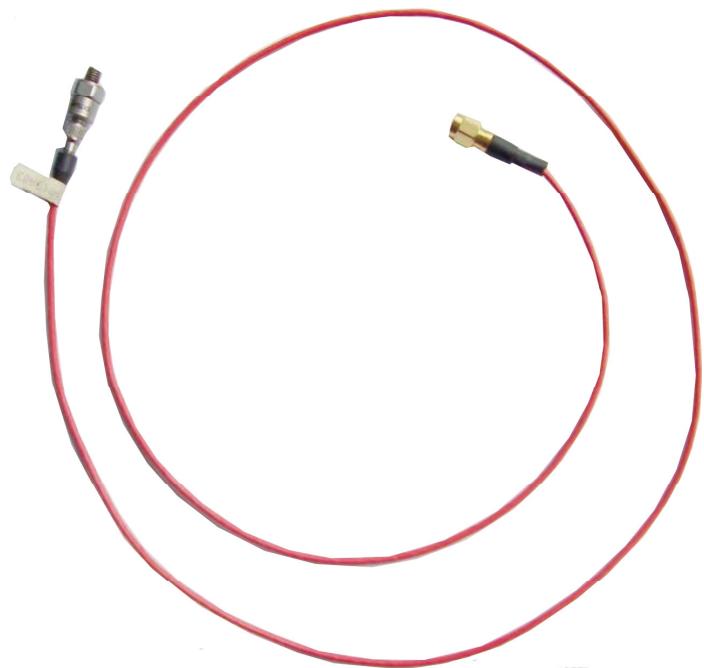
Мултифункционални уређај омогућава праћење концентрације честица прашине и гасова у ваздуху на основу којих се утврђује да ли су те количине опасне за људе и околину и после колико времена се људство може вратити на радилиште. Омогућава такође и праћење помераја, температуре, влажности, убрањања, нивоа буке, осветљености као и друге различите величине мерења у зависности од примененог сензора.

Слика 1

Слика 2

Слика 3

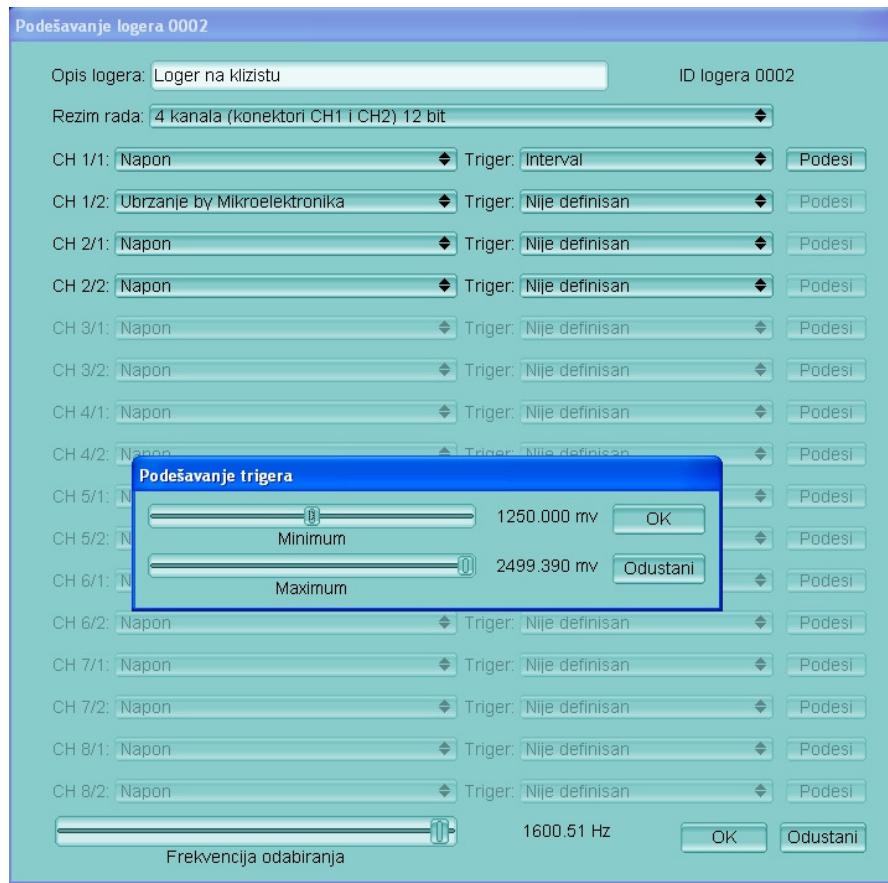

Слика 4

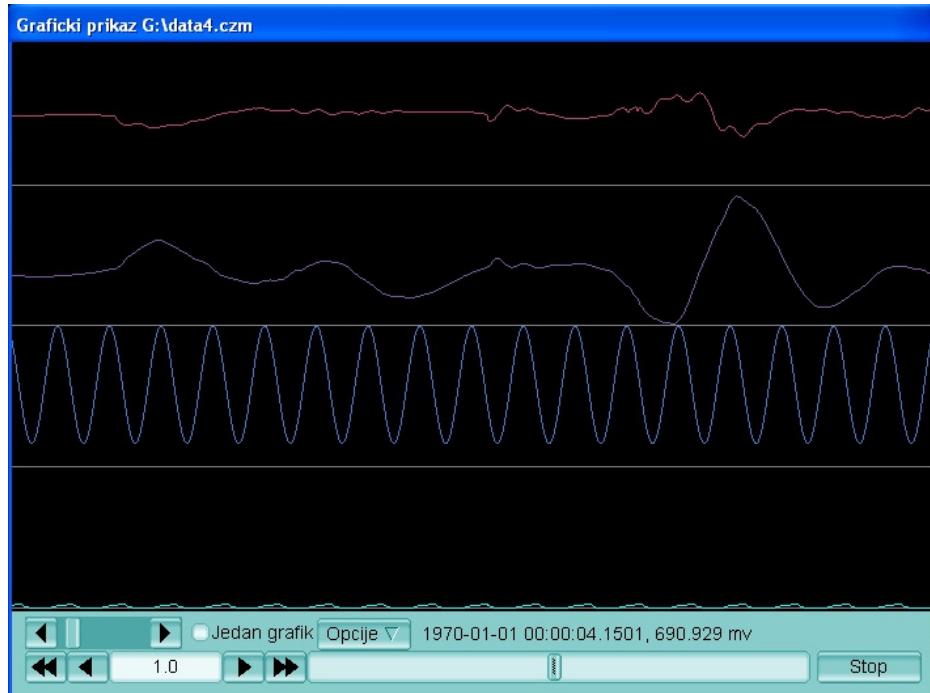
The screenshot shows a software application window titled "CZM Loger". The window contains a table with five columns: "ID logera", "Opis", "Status", "Poslednja interakcija", and "Fajl sistem". The first row has a yellow background and contains the values: 0002, Loger na klizistu, Spreman, 03.06.2011 12:48:57, and Nepoznat. Below the table is a large teal-colored area containing three buttons: "Podesi loger", "Otvari .czm fajl", and "Konfiguracija poslata...". At the bottom left, there is another button labeled "Merenje u realnom vremenu".

ID logera	Opis	Status	Poslednja interakcija	Fajl sistem
0002	Loger na klizistu	Spreman	03.06.2011 12:48:57	Nepoznat

Слика 5

Слика 6

Слика 7

Могућност примене:

Шеснаестоканални дата логер се може применити за праћење параметара стања на површинским коповима, у рудницима са подземном експлоатацијом. Могу га применити компаније које се баве производњом и прерадом нафте, гаса и др. Могу га користити све фирме које се баве минирањем, произвођачи експлозива, Институти и друге истраживачке институције.

Поред рударства, уређај може наћи примену и у хемијској индустрији, мерењу параметара стања у различитим срединама, за лабораторијска испитивања и сл. Резултати Проекта тренутно се примењују у оквиру:

- Лабораторије за бушење и минирање, специјална минирања и сеизмику минирања
- Центру за минирање, Рударско геолошког факултета у Београду
- Coda Informacione tehnologije d.o.o, Београд

Добијени резултати могу послужити за успостављање различитих врста корелација и одређивање техничко-технолошких карактеристика производних система предметног рудника.

Руководилац пројекта ТР33003

Проф. Др Лазар Кричак